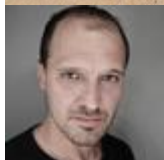

Állami pénz nem kell, alulról építenék újjá a magyar művészeti színteret

K.A.

2017.06.23. 10:50 MÓDOSÍTVA: 2017-07-05 00:10:19

A mindent maga alá gyűrni akaró diktatúrában csakazértis létező szabad gyermekköztársaság, a Valahol Európában-t is ihlető Gaudiopolis a fő témája az idei OFF-Biennálénak, a legnagyobb magyarországi kortárs művészeti eseménynek. A szeptemberi OFF ezúttal is teljesen alulról szerveződik, lakások, üres üzlethelyiségek, ipari épületek, alternatív színházak, közterek lesznek a helyszínek. Cél a magyar független képzőművészeti színtér alig álló alapjainak az újraépítése, állami pénzre tudatosan nem akartak pályázni.

A 2015-ös [első OFF](#)-nak még nem volt olyan központi témája, mint ami most az 1945-től '50-ig élt, a Rákosi-korszakban a szabadság igazi kis köreként működő Gaudiopolis lesz. Az embermentő evangélikus lelkész, Sztehlo Gábor gyermekvárosának neve magyarul annyit tesz, hogy az Öröm városa – egy olyan társadalomban, ami legkevésbé az örömről szólt. A több száz árva gyerek közössége afféle megvalósult miniutópia volt, azzal a reménnyel, hogy a barbarizálódó világban a gyerekek újratanulják a demokráciát, az együttérzést,

felelősségvállalást és a szabadságot. A gyerekek itt polgárok lehettek, minisztereket választottak és alkotmányt írtak. Ennek első pontja szerint a város célja:

Krisztus evangéliumának szellemében, társadalmi korlátokat megszüntetve, önálló, öntudatos, önismeretre és önbírálatra törekvő, gyakorlatilag ügyes, elméletileg képzett magyar embereket nevelni.

A 2017-es OFF-Biennále ebből a filmklasszikus Valahol Európában-t is ihlető, de valóságos történetből indul ki. Az OSA-ban lesz egy, kifejezetten a Gaudiopolis történetét feldolgozó kiállítás is, de a legtöbb program csak lazán kapcsolódik a pusztuló világban is újjáteremthető szabadság témájához.

Fotó: Francis Alys

„A Gaudiopolis egy társadalmi modell volt. Az OFF számára példaértékű a gyerekköztársaság pedagógiai programja és társadalmi víziója, amelyben az egyéni felelősségvállalás, az egyén és közösség együttélésének kérdése, a Játék, az Öröm és a Kreativitás, valamint a művészet is fontos szerepet kapott” – mondta erről Székely Katalin kurátor az OFF idei terveiről szóló sajtóeseményen. Nem nehéz ebben politikai áthallásokat találni: a szervezők azt hangsúlyozzák, hogy „a gyorsan változó politikai környezetben ma is újra kell gondolnunk az egyéni kiállítás, az oktatás, a közösségépítés és a demokrácia fenntartásának összefüggéseit”, és hogy mi lehet ebben a művészet szerepe.

A fősodorból való kilépésre utaló nevéhez híven az OFF mögött nincsen semmilyen erős intézményi háttér, hálózatos együttműködésen alapuló, alulról szerveződő történet az övék. A nagyjából 40 milliós költségvetéshez nem is próbáltak állami pénzeket szerezni, oda nem pályáztak, a szükséges összeg magánadományozókból, gyűjtőktől, külföldi kulturális alapítványoktól jött össze. Ebből negyven helyszínen vagy 60 magyar és jó pár külföldi művész fog szerepelni. A rendezvénynek az is célja, hogy miközben a gyenge intézményi

támogatás miatt is kevés, komolyabbnak tekintett kortárs magyar képzőművészeti alkotás születik, a város birtokbavételével is összerántsák, inspirálják a szcénát.

Még nem beszélnek minden programról nyilvánosan, lesznek mindensetre komoly nevek, sokat várnak például a brit performance-világban eléggé sztárolt Marvin Gaye Chetwindtől, aki pont egy Valahol Európában-adaptációt vállalt be. Lesz újraértelmezett kabaré is, azt az 1961-es napot megidézve, amikor a keleti blokk azt ünnepelte, hogy Jurij Gagarin megkerülte a Földet, itthon pedig a művészvilág a Kondor Béla ablakából tisztázatlan körülmények között kizuhanó ifjú drámaíró-csillag Sarkadi Imrét, az Elveszett paradicsom íróját gyászolta. A nemzetközi szintéren is nagyon komoly reputációval rendelkező Kis Varsó művészcsoport egy nyolcvanas évek stílusát megidéző fotó-képregénnyel készül; ennek a témája is a hatalom–művészet–önszerveződés problémájával kapcsolatos: a kisképzősök videón is dokumentált 1989-es lázadását dolgozza fel a regnáló oktatási rezsimmel szemben.

Fotó: Marvin Gaye

Az Off-Biennále teljes programja még alakul, hamarosan az eseménysorozat [honlapján](#) lehet majd látni, kinek mit jelent 2017-ben az Öröm városa. A szervezők szívesen fogadják az önkéntesek jelentkezését és további lehetséges helyszíneket is keresnek még.

(Borítókép: Francis Alys)